

9. комп'ютеризована реклама.

Підставою для запропонованої класифікації послужив спосіб виробництва реклами і канал (засіб) передачі рекламного повідомлення. Реклама – це розповсюджувана в певній формі інформація безособового характеру про товари, послуги або ідеї і починання, призначена для групи осіб (цільової аудиторії) і оплачувана певним спонсором.

Американська Маркетингова Асоціація звертає увагу на те, що спосіб подачі інформації залежить від її характеру і особливостей цільової аудиторії, і трактує поняття реклама наступним чином: «Advertising is any paid form of non-personal representation of the facts about goods, services or ideas to a group of people».

Незалежно від того, до якого саме типу рекламного повідомлення належить рекламний текст, він все одне буде націлений на комунікативно-прагматичну мету, змушуючи споживачів користуватися, або придбати саме певний товар, або послугу.

Література:

1. Kotler Ph. Marketing Management / Ph. Kotler, K. L. Keller. – [14th ed.]. – Prentice Hall, 211. – 816 p.
2. Булах Т. Д. Реклама у видавничій справі / Т. Д. Булах. – Харків, 2011. – 224 с.
3. Кафтанджиев Х. Гармония в рекламной коммуникации / Х. Кафтанджиев. – М. : Эксмо, 2005. – 368 с.

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ УСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

Рябчук О. В.

*викладач кафедри іноземних мов
Поліський національний університет*

Разумна К. А.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Поліський національний університет
м. Житомир, Україна*

Сучасна парадигма вищої професійної освіти передбачає високі вимоги до якості освітніх програм та організації навчального процесу. Логічним поясненням цих вимог є загальнокультурні і професійні компетенції здобувачів. Під компетенцією розуміються знання, вміння і навички, якими повинен володіти здобувач. Змістовна характеристика основних освітніх програм визначається запланованими і очікуваними

компетенціями – результатом підготовки випускників відповідно до вимог Держстандарту.

Компетенції включають теоретичні знання в науковій області, практичний досвід застосування знань в конкретних професійних ситуаціях, ціннісні орієнтири особистості. Професійна діяльність усного перекладача характеризується певними особливостями, оскільки перекладачі працюють з декількома мовами одночасно і повинні вміти швидко між ними переключатися, здійснюючи при цьому необхідні трансформації тексту оригіналу. До того ж перекладачам під час усного перекладу часто доводиться тримати в пам'яті відрізки тексту різного обсягу, і у них немає можливості повернутися до тексту оригіналу за необхідності. Діяльність усного перекладача передбачає також спілкування з представниками різних культур. В широкому сенсі під професійною компетенцією перекладача зазвичай розуміється сукупність знань, здібностей, навичок, що дозволяють йому професійно вирішувати свої завдання [2, с. 23]. Виділяють базові та спеціальні (предметні) компетенції, а також технічну та особистісну компетенції перекладача.

До базових компетенцій перекладача відносять:

- теоретичні знання (основних понять перекладознавства і специфіки даних понять в процесі перекладу текстів за фахом) і вміння їх використовувати в процесі виконання перекладу;
- професійні знання (про структуру професійної діяльності перекладача та його професійне середовище) і вміння їх використовувати в процесі виконання перекладу;
- процедурні знання (послідовність і оптимальні способи вирішення професійних завдань, які стоять перед перекладачем текстів за фахом) і вміння їх використовувати в процесі виконання перекладу.

Предметна компетенція перекладача включає в себе:

- академічні знання в галузі науки і техніки та вміння їх використовувати в процесі виконання перекладу текстів за фахом;
- знання історії зародження і розвитку науки і техніки в країні, мова якої вивчається та в Україні;
- знання особливостей подання наукових і технічних понять в країні, мова якої вивчається та в Україні;
- знання про відомих вчених в галузі науки і техніки, про основні напрями розвитку науки і техніки в країні, мова якої вивчається та в Україні;
- вміння аналізувати і зіставляти ці особливості з метою їх адекватного перекладу [1, с. 31].

До технічної (або технологічної) складової відноситься сукупність основних навичок перекладу, що допомагають перекладачеві подолати типові «технічні» складності, які зустрічаються в процесі перекладу, і вирішувати різнопланові завдання. Знання, навички, здібності, необхідні перекладачеві не у всіх випадках, але при виконанні перекладу певної тематики, текстів певних стилістичних жанрів, прийнятні для перекладача способи перекладу можна охарактеризувати як прагматичний компонент перекладацької компетенції [1, с. 96].

Особистісна компетенція перекладача характеризується як проникнення в ціннісні орієнтації і менталітети професійної групи перекладачів, дотримання професійної честі і гідності перекладача, відповідальність за точність і адекватність перекладеної інформації, готовність до самовдосконалення і самонавчання, вміння орієнтуватися в нестандартних професійних ситуаціях, розвинене мислення (практичне, репродуктивне, продуктивне, словесно-логічне, аналітичне / логічне, інтуїтивне), широкий науковий і культурний кругозір, вміння мобілізувати ресурси своєї пам'яті, вміння розподіляти свою увагу, допитливість, зосередженість, спостережливість, самокритичність, такт, скромність і фізична витривалість [1, с. 102].

Для здійснення усного послідовного перекладу професійна компетенція перекладача повинна включати такі компоненти: мовна компетенція (знання мови джерела і перекладу); комунікативна компетенція; перекладацька компетенція (навички перекладу); технічна компетенція (вміння працювати з інформацією); особистісні характеристики (розвиток пам'яті). При цьому перші три компонента властиві всім видам перекладу, а останні два – специфічні для усного послідовного перекладу [4].

Поруч з поняттям професійна компетенція в сучасному перекладознавстві широко застосовується поняття фахової компетенції перекладача, який визначається як здатність актуалізувати накопичені знання й уміння, використовувати їх у процесі реалізації своєї професійної діяльності для досягнення намічених цілей [3].

До фахової компетенції перекладача включають п'ять компетенцій: 1) білінгвальну (знання двох мов, які задіяні в перекладі, та володіння ними у відповідних ситуаціях); 2) екстралінгвістичну (будь-які фонові та предметні знання, необхідні в процесі перекладу); 3) перекладацьку (знання загальних принципів перекладу, навички та уміння його здійснення); 4) особистісну (психофізіологічні особливості, морально-етичні та фахово-соціальні субкомпетенції); 5) стратегічну (координація всіх інших компетенцій в процесі перекладу) [5].

Таким чином, формування і розвиток професійних компетенцій усних перекладачів є на сучасному етапі актуальним завданням вищої

професійної освіти. До складових професійної компетенції фахового перекладача відносять базові компетенції (теоретичні, професійні та процедурні знання), предметні компетенції (знання в галузі, в якій здійснюється переклад), технічні компетенції (вирішення різноманітних перекладацьких завдань) та особистісні компетенції (розвинене мислення, готовність до саморозвитку та навчання, широкий кругозір тощо). Фахова компетентність перекладача – це ширше поняття, яке включає в себе білінгвальну, екстралінгвістичну, перекладацьку, особистісну та стратегічну компетенції.

Література:

1. Вішняускене Д., Лечицька Ж. Концепція формування перекладацької компетенції під час навчання перекладу технічної літератури. *Kauno Technologijos Universitetas*. 2009. № 15. С. 94–103.

2. Латышев Л. К., Провоторов В. И. Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе. Москва, 2001. 135 с.

3. Сімкова І. О. Особливості формування фахової компетенції в майбутніх перекладачів. *Наука і освіта*. 2013. № 3. С. 165-168. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2013_3_48 (дата звернення 16.09.2021).

4. Цвяк Л. В. Білінгвізм як феноменальне явище сучасного суспільства. *Записки з романо-германської філології*. 2002. Вип. 12. С. 202-211.

5. Черноватий Л. М. Зміст поняття «фахова компетентність перекладача» як складової методики навчання. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. Вип. 2. С. 84-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2014_2_18 (дата звернення 28.09.2021).

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ЕМОЦІЙНОСТІ НА ФОНОЛОГІЧНОМУ РІВНІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Турська О. А.

магістрантка кафедри англійської філології і перекладу

Національний авіаційний університет

м. Київ, Україна

У сучасному науковому просторі однією з найбільш масштабних та впливових тенденцій виступає антропоцентрична, що обумовлює зміщення акцентів наукових досліджень до сфери різноманітних